

Wie is er aan de beurt?

Basiswoorden: boodschappen doen



1 Wat hoort bij elkaar?



het halfje wit de krant de peren de ansichtkaarten de perziken de postzegels
de komkommer de telefoonkaart de lipstick het gehakt de aspirine
de broodjes het tijdschrift de vleeswaren de strippenkaart de wortels de tandpasta
de kalkoen de taart de enveloppen de zeep de sla



2 Wat koop je waar?

Bijna alles hierboven kun je op de markt of in een supermarkt kopen.
Waar kun je de bovenstaande dingen ook nog vinden?

bij de bakker bij de slager bij de groenteboer in de boekwinkel op het postkantoor bij de drogist



3 Wat kun je er nog meer kopen?

het wasmiddel ...

Aandacht voor: boodschappen doen



En jij?



Wie doet de boodschappen waar en waarom? Vraag het aan een medeleerling.

- ➔ Wie doet bij jullie thuis de boodschappen?
– Ik haal/ Mijn vader haalt/ meestal het brood.
- ➔ Waar kopen jullie brood?
– Wij kopen ons brood meestal in de supermarkt,
omdat veel dingen daar goedkoper zijn.
- ➔ Waar kopen jullie vleeswaren?
– Wij kopen onze vleeswaren bij...



Luister.



a) Waar vinden de volgende gesprekken plaats?



Les

1

b) Luister nog een keer en schrijf op wat de klanten kopen en hoeveel ze moeten betalen.



	dat kopen ze	dat moeten ze betalen
dialog 1:	...	...
dialog 2:	...	...

Aandacht voor: boodschappen doen



Dialogo: Op het postkantoor.



- klant 1:** Momentje, je moet eerst een nummertje trekken.
Anders moet je wel heel erg lang wachten!
- klant 2:** O dank u, dat wist ik niet! Dat zal ik dan maar snel doen.
...
- klant 2:** O, nummer zesentachtig; nou, dan ben ik aan de beurt.
Goedemiddag. Een briefkaart en drie postzegels.
En ik heb hier ook nog een pakje dat naar Amerika moet. Hoeveel moet erop?
- medewerkster:** Sorry jongeman, voor pakjes moet je aan het loket hiernaast zijn.
- klant 2:** Jeetje, moet ik dan nog een keer wachten?
- medewerkster:** Inderdaad. Boven het loket staat toch precies waar je moet zijn!
- klant 2:** Nou, vooruit dan maar. En deze brief, komt die morgen al aan?
- medewerkster:** Ik denk het wel! Was het dat voor jou?
- klant 2:** Ja, dank u.
- medewerkster:** Dat is dan een euro vijfenveertig.



Dialogo: Bij de kaasboer.



- verkoopster:** Wie is er aan de beurt?
- klant:** Ik. Een stuk belegen Goudse, alstublieft. Die is toch in de aanbieding?
- verkoopster:** Nee hoor, er zijn wel enkele andere soorten in de aanbieding. Bijvoorbeeld de oude boerenkaas. Wilt u even proeven?
- klant:** Nou, graag. ... Goh, die is lekker pittig. Wat kost die?
- verkoopster:** Zeven euro per kilo.
- klant:** Prima, doet u maar een pond.
- verkoopster:** Mag het iets meer zijn? Dit stuk weegt vijfhonderdvijftig gram.
- klant:** Ja, dat is goed en een stukje brie. Doet u maar dit stukje hier. Dat is wel genoeg voor mij.
- verkoopster:** Anders nog iets?
- klant:** Nee, dank u wel.

1 ons	=	100 gram
1 half pond	=	250 gram
1 pond	=	500 gram
anderhalf pond	=	750 gram
1 kilo	=	1000 gram



Aandacht voor: boodschappen doen



Dialogo: Bij de groenteboer.



- groenteboer: Zegt u het maar mevrouw!
klant: Eens kijken, twee kilo appels graag, maar niet zo veel van die hele grote.
groenteboer: Kijkt u eens, allemaal kleintjes. Anders nog iets? We hebben vandaag tomaten en snijbonen in de aanbieding.
klant: Nou, doet u dan maar een pond van die snijbonen en vier tomaten.
groenteboer: Anders nog iets, mevrouw?
klant: Zijn die perziken rijp? Sommige van deze hier lijken een beetje hard.
groenteboer: Nee hoor, kijkt u maar. Ze zijn heerlijk.
klant: Goed, dan neem ik daar een pond van en dan nog een komkommer.
groenteboer: Dat was het?
klant: Ja hoor, dat was het.
groenteboer: Oké, dat is dan zes euro bij elkaar!
klant: Oh jee, heeft u het niet kleiner?
groenteboer: Nee, het spijt me. Ik heb helemaal geen kleingeld.
groenteboer: Even kijken, dan wordt het zo tien, twintig, dertig, en twintig, maakt vijftig – en bedankt, hè. Daaag!
klant: Tot volgende week!



Dialogo: Bij de bakker.



- verkoopster: Wordt u al geholpen, mevrouw?
klant: Nee, maar ik geloof dat ik nu aan de beurt ben.
verkoopster: Zegt u het maar, mevrouw.
klant: Vier broodjes en een halfje wit, alstublieft.
verkoopster: Gesneden, mevrouw?
klant: Ja, graag.
verkoopster: Anders nog iets?
klant: Ja, geeft u maar twee van deze taartpunten en twee ons roomboterkoekjes.
verkoopster: Oh, die koekjes dat lijkt me een beetje weinig. Doet u toch maar drie ons.
verkoopster: Zo, alstublieft. Dat wordt dan zeven euro vijfendertig bij elkaar.
klant: Alstublieft. Kijkt u eens. Ik heb het toevallig gepast.
verkoopster: Bedankt en tot ziens.

Let op!

enkele
enige
veel/weinig
sommige

dingen

Les

1



10 Schrijf typische uitdrukkingen uit de dialogen op.



verkoopster/verkoper

klant

Zegt u het maar...

Eens kijken...

Een stapje verder



Wij geven een feestje!

Wat hebben we nog allemaal nodig? Wie neemt wat mee?

leerling 1: Ik ga naar de bakker en koop stokbrood.

leerling 2: ... gaat naar de bakker en koopt stokbrood en ik ga naar de slager en koop gehakt voor gehaktballetjes.

leerling 3: ... gaat naar de bakker en koopt stokbrood, ... gaat naar de slager en koopt gehakt voor gehaktballetjes en ik ga naar de supermarkt en haal frisdrank.

...



Waar zit het in?



melk	frisdrank	vla	aardappelen	sinaasappelsap	cassis	broodjes	
wasmiddel	drop	jam	tandpasta	boter	tonijn	mosterd	spa
yoghurt	mayonaise	soep	koffie	chocolademelk	honing	frites	

...

- ➔ Drop zit in een ...
- Jam koop je in een ...
- Meestal zit ...

Een stapje verder

13 Luister.

Je hoort klanten bij de slager, in een boekwinkel, en bij de drogist.
Schrijf de lijst over en vul in.



	Waar zijn ze?	Wat kopen ze?	Hoeveel betalen ze?
klant 1			
klant 2			
klant 3			

14 Zoek samen de verschillen.

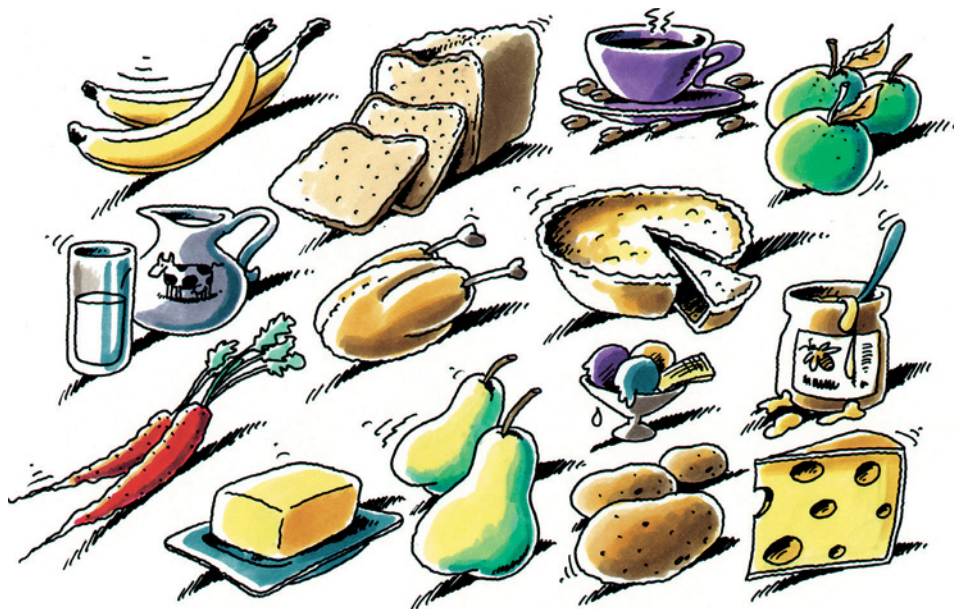
Partner A: Kijk op deze pagina.

Partner B: Kijk op pagina 92.



Partner A: Je ziet hier een aantal levensmiddelen op de tekening. Op de tekening van je partner staan ook levensmiddelen, maar niet allemaal dezelfde. Probeer door vragen te stellen te weten te komen hoeveel verschillen er zijn.
Formuleer vragen op deze manier:

- ➔ Heb je twee bananen op jouw plaatje?
– Ja, inderdaad. / Nee, ik heb geen bananen. Heb je ...?



15 Bedenk en speel de scène.



Je bent jarig. Overleg met een medeleerling welke boodschappen er voor het verjaardagsfeestje in huis gehaald moeten worden. Één gaat dan met het boodschappenlijstje boodschappen doen, de andere is de winkelier.

Les
1

Extra: Herman van Veen

16 Herman van Veen

een man, een gebaar, een lied

Herman van Veen, geboren in Utrecht op 14 maart 1945. Zanger en schrijver van liedjes, sprookjes en vertellingen. Groeide op als enige jongen in een arbeidersgezin. Studeerde viool, zang en muziekpedagogie aan het Utrechts Conservatorium. Maakte in 1965 zijn theaterdebuut met het muzikaal clowneske soloprogramma *Harlekijn*. Reist sindsdien de wereld rond. Speelt zijn voorstellingen in vier talen.

Zijn eerste bundeltje met verzen en verhalen werd in 1969 gepubliceerd, het eerste boekje van zijn beroemdste geesteskind *Alfred Jodocus Kwak* werd in 1979 uitgegeven en is inmiddels in twintig talen vertaald. Van zijn hand verschenen tot op heden 132 cd's, 6 dvd's, een zestigtal boeken en tientallen scenario's voor onder meer de speelfilms *Uit elkaar*, *Nachtvlinder* en voor de muziektheatervoorstelling *The First Lady*.



meer informatie onder: www.hermanvanveen.com



17 Luister.

Herman van Veen: Bestellied

zes ons kaas, een pond radijs en tien vanille ijs
drie keer tong, vijf kroppen sla, tien repen chocola

een tube mayonaise en een heel grof brood
zestien maggieblokjes en een botervloot

een kwart liter slagroom en een flesje vla
zeven kilo aardappels en een kropje sla

kauwgom, biefstuk, bloemkool, de nieuwe asterix,
één pak hagelslag, stilte en verder nix...



18 Schrijf nu zelf een "bestellied".

Extra: gezond eten



Lees de volgende informatie.



TABEL I 4 groepen van voedingsmiddelen die we dagelijks nodig hebben	
Noodzakelijke voedingsmiddelen:	Onmisbaar voor o.a.:
GROEP 1: Brood en aardappelen (of rijst, macaroni, peulvruchten).	Zetmeel, eiwit, voedingsvezel, vitamines en mineralen.
GROEP 2: Groente en fruit.	Vitamine C en voedingsvezel.
GROEP 3: Melk, kaas (of andere melkproducten) en vlees, vleeswaren, kip, vis, ei of tahoe.	Eiwitten, vitamines, kalk en ijzer.
GROEP 4: Margarine, halvarine of olie.	Vetten en vitamines.
En zorg ervoor dat u dagelijks ten minste 1½ liter drinkt!	



20 En jij?

Eet je gezond? Lees de volgende lijst en vraag het dan aan je buurvrouw/-man.

TABEL 5	AANBEVOLEN HOEVEELHEDEN VOEDINGSMIDDELEN PER DAG		
	kinderen (4 - 12)	tieners (12 - 20)	volwassenen
brood	3 - 5 sneetjes	5 - 8 sneetjes	5 - 7 sneetjes
aardappelen	1 - 4 stuks (50 - 200 gram)	4 - 6 stuks (200 - 300 gram)	3 - 5 stuks (150 - 250 gram)
groente	2 - 3 groentelepels (100 - 150 gram)	3 - 4 groentelepels (150 - 200 gram)	3 - 4 groentelepels (150 - 200 gram)
fruit	1 - 2 vruchten (100 - 200 gram)	2 vruchten (200 gram)	2 vruchten (200 gram)
melk en melkproducten	2 - 3 glazen (300 - 450 ml)	2 - 3 glazen (300 - 450 ml)	2 - 3 glazen (300 - 450 ml)
kaas	½ - 1 plak (10 - 20 gram)	1 - 2 plakken (20 - 40 gram)	1 - 2 plakken (20 - 40 gram)
vlees, vis, kip, ei, tahoe en tempé	65 - 100 gram rauw (50 - 75 gram gaar)	100 gram rauw (75 gram gaar)	100 gram rauw (75 gram gaar)
vleeswaar	½ - 1 plakje (10 - 15 gram)	1 - 2 plakjes (15 - 30 gram)	1 - 2 plakjes (15 - 30 gram)
halvarine op brood	5 gram per sneetje brood	5 gram per sneetje brood	5 gram per sneetje brood
margarine voor de bereiding	15 gram	15 gram	15 gram
vocht	1 ½ liter	1 ½ liter	1 ½ liter

Anderland

Heeft u zich ook wel eens afgevraagd wat het betekent, als de caissière vraagt: “Spaart u zegels?”

Wat voor zegels dit zijn? Geen postzegels, maar spaarzegels.

De Nederlandse consument is dol op aanbiedingen en voordeeltjes, bijvoorbeeld in de vorm van zegeltjes, airmiles, kristalzegels, spaarpunten op elk pak koffie, thee of waspoeder.

Bij de airmiles bijvoorbeeld krijg je voor een bepaald besteed bedrag steeds één gratis airmile. En je begrijpt wel, dat als je dan maar lang genoeg spaart, je ooit misschien eens een gratis vliegreis naar New York kunt maken. Voor een retourtje Londen moet je bijvoorbeeld al 600 airmiles hebben. Dat komt overeen met misschien wel 500 keer boodschappen doen ...



Voor de oorlog bestonden er al zegelacties, maar de echte rage begon pas na die tijd. Elk extraatje dat je voor een volle spaarkaart kreeg, was meegenomen. Sinds 1980 krijg je ook bij het tanken zegeltjes. Die kan je dan weer inruilen voor kleine dingetjes die eigenlijk iedereen al heeft.

De nieuwste actie is de bonuskaart waarmee je direct extra korting op sommige producten aan de kassa kunt krijgen. Maar niet iedereen doet daaraan mee. Er zijn genoeg mensen die op de vraag of ze zegels of airmiles sparen stevast antwoorden: "Ik wil alleen maar betalen, aan al die spaaracties doe ik niet mee."

**En waar
haalt u
de lekkerste
Air Miles?**

Natuurlijk krijgt u niet alleen bij ons uw Air Miles. Maar terwijl u lekker uw boodschappen doet, gaat dat sparen bijna vanzelf. En wist u dat u nu nog meer van uw Air Miles kunt genieten? U kunt ze namelijk ook voor leuke, kleine, dingen gebruiken. Des te meer reden, dus ook lekker veel Air Miles bij 's lands grootste leverancier te halen.

's Lands grootste kruidenier blijft op de kleintjes letten.



Samenvatting

Grammatica

onbepaalde aantallen

enkele	dingen
enige	
veel/weinig	
sommige	

Er zijn wel **enkele** andere (soorten) in de aanbieding.
Maar niet zo **veel** van die hele grote.
Sommige van deze perziken lijken een beetje hard.
Oh, die koekjes dat lijkt me een beetje **weinig**.



pronomina

...een stuk belegen Goudse... – **Die** is toch in de aanbieding
Zijn **die** perziken rijp?
Geeft u maar twee van **deze** taartpunten.
Doet u maar **dit** stukje hier. **Dat** is wel genoeg voor mij.



Les

1

Uitdrukkingen

Mevrouw/Meneer ...
Sorry mevrouw/meneer ...
Wie is er aan de beurt?
Wordt u al geholpen?
Zegt u/Zeg het maar!
Die is lekker pittig.
Dat was het, mevrouw/meneer?
Anders nog iets?
Dat is/wordt dan ... (bij elkaar).
Heeft u het misschien gepast?
Heeft u het niet kleiner?

Dat wist ik niet.
Dat zal ik maar snel doen.
Hoeveel moet erop?
Ik geloof dat ik nu aan de beurt ben.
Doe/Doet u maar een pondje.
Wat kost die/dat?
Geeft u maar twee van ...
Het spijt me.
Ik heb helaas geen kleingeld.
Ik heb het toevallig gepast.

Quellenverzeichnis

- Seite 12: Foto: © Peter Thomsen/mit freundlicher Genehmigung von Herman van Veen;
"Bestellied": © Universal Music Publishing GmbH, Berlin
- 13: Voorlichtingsbureau voor de Voeding, Den Haag
- 14: Abbildungen (unten): Albert Heijn, Zaandam
- 17: IKEA Einrichtungs-GmbH Süd, Eching; rechts: Duravit AG; Horneberg
- 22: "Vaders": von Annie M. G. Schmidt aus Tot hiertoe, Querido 1986
- 25: © MHV-Archiv (Dieter Reichler)
- 26: Foto links unten: © Michel Mes
- 28: Foto (rechts): © Stayokay Amsterdam Vondelpark
- 39: Break Out! August 2001
- 43: Foto: © Dinant Kremer, Aalten
- 47: Rezept und Illustration: Groot Kinderkookboek von Jan de Graaff, Uitgeverij Verba, Soest
- 48: Text: www.belgium.be
- 49: Illustration: siehe Seite 47
- 51: Foto (oben): HIJ Mannenmode B.V.
- 52: © PotoDisc
- 53: © Jack Carnell
- 54: unten: Museumboot, Amsterdam
- 57: Foto: HIJ Mannenmode B.V.
- 58: "Jan, Jans & de kinderen" von Jan Kruis, © Sanoma Uitgevers
- 61: VVV Waddeneilanden
- 62: oben: VVV Waddeneilanden
- 64: Foto links: © MHV-Archiv (Siegfried Kuttig); Foto rechts: NS, Utrecht
- 65: NS, Utrecht
- 68: Karte: VVV Waddeneilanden; Fotos: VVV Texel
- 72: Fotos: © THW; Text: Quelle: www.thw.de
- 73: Text: Krant in de Klas
- 74: alle Artikel: NRC Handelsblad, Rotterdam; Foto: Vincent van Gogh, Bildnis des Dr. Paul Gachet, 1890 © Artothek, Weilheim
- 76: NS, Utrecht
- 81: Postkarte: © BOA
- 82: Foto: irisblende.de 2004; Text und Statistiken: © Statistics Netherland (www.cbs.nl)
- 85: Hörverständnistext: mit freundlicher Genehmigung des Instituts für Germanistik und Nederlandistik, www.ned.univie.ac.at
- 87: "Jan, Jans & de kinderen" von Jan Kruis, © Sanoma Uitgevers
- 88/89: mit freundlicher Genehmigung von Marion Bloem (Foto: © Ivan Wolffers)
- 90: Fotos: links © dpa-Bildarchiv/picture alliance; Mitte: dpa-Sportreport/picture alliance; rechts: Imago/United Archives International

Seite 7, 8, 16 (1x), 86 Fotos: Jan Balsma, Amersfort

Seite 14, 16 (2x), 18, 26 (oben), 28 (links), 35, 36, 42, 48, 50, 51, 63, 66, 71, 73, 81 Fotos: Angelika van der Kooi, Bad Bentheim

Seite 16 (3x), 32, 40, 54 (oben), 55, 62 (unten) Fotos: Niederländisches Büro für Tourismus, Köln

Briefmarken: TPG Post, Gravenhage; De Post Filatelie, Brüssel

Karte Umschlaginnenseite: © Intermap b.v., Enschede

.